

Nuorten työpajan merkitys nuoren elämässä

Laadullinen tutkimus Nuorten Työpaja
Signaalissa

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaaliala
Sosionomikoulutus
Sosiaalipedagogisen varhais- ja
nuorisokasvatuksen ja perhetyön
polku
Opinnäytetyö
Syksy 2018
Kemppe Riikka
Kuosa Juho

Lahden ammattikorkeakoulu
Sosionomikoulutus

KEMPPI, RIIKKA
KUOSA, JUHO:

Nuorten työpajan merkitys nuoren
elämässä
Laadullinen tutkimus Nuorten
Työpaja Signaalissa

Sosiaalipedagogisen varhais- ja nuorisokasvatuksen ja perhetyön polun
opinnäytetyö, 33 sivua, 9 liitesivua

Syksy 2018

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyömme on laadullinen tutkimus, jonka tavoitteena oli selvittää, minkälaiseksi nuoret kokevat työpajatoiminnan merkityksen heidän elämänsä ja miten työpaja auttaa heidän tulevaisuuden suunnittelussa. Tarkoituksena oli kehittää Nuorten Työpajan Signaalin toimintaa entistä enemmän kävijöidensä näköiseksi sekä mahdollistaa työpajan jatkuvuus tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, minkälaiseksi nuoret kokevat työpajatoiminnan merkityksen heidän elämänsä ja miten työpaja auttaa heidän tulevaisuuden suunnittelussa. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisuus nuorisolain (1285/2016) pykälässä 24§ 2.momentissa mainittuun kuulemiseen ja vaikuttamiseen heihin liittyvissä asioissa. Opinnäytetyön toimeksiantajana on Hartolan kunta ja toimintaympäristönä Nuorten Työpaja Signaali.

Tutkimusmenetelmänä käytettiin puolistrukturoitua teemakyselyä, joka teetettiin Nuorten Työpaja Signaalin nuorilla 26.9.-15.11.2017, missä ajassa kyselyyn vastasi 10 nuorta. Nämä vastaukset analysoitiin teemoittain, jolloin saatiin selville keskeisimmät tutkimustulokset.

Tämän kyselyn pohjalta selvisi nuorten olevan tyytyväisiä Nuorten Työpaja Signaalin toimintaan ja auttavan heidän arjen rakentumisessa ja opastavan tulevaisuuden suunnitelmien kanssa. Nuoret myös kokivat pystyvänsä vaikuttamaan Työpajan toimintaan hyvin.

Asiasanat: nuorisotyöttömyys, nuorten työpaja, sosiaalinen vahvistaminen, nuorten osallisuus, nuorisotakuu

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services

KEMPPI, RIIKKA
KUOSA, JUHO:

The significance of youth workshop in
young people's lives
Qualitative study on Youth Workshop
Signal

Bachelor's Thesis in Social Pedagogy for Work with Children and Young
People, 33 pages, 9 pages of appendices

Autumn 2018

ABSTRACT

This thesis was a qualitative study which the aim was to study how young people experience the significance of workshop work and how the workshop helps in their lives and how it helps them to plan their future. The purpose was to develop the work of Youth Workshop Signal to serve its users better as well as to enable the continued operation of the workshop in the future. The thesis is also a channel for young people to have an opportunity to take part in the handling of matters concerning them, as stated in the Youth Act (1285/2016). The thesis was commissioned by the Hartola municipality and it was conducted in Youth Workshop Signal.

The method used in the research was semi-structured thematic survey to which the young people answered over the period 26 September – 15 November. In this timeframe ten young people had answered to the survey. The answers were analyzed themes and in order to get the most relevant answers.

According to the survey, the young people were satisfied with the work of the workshop. Signal helps them to build their everyday lives and guides them with their future plans. Young people also felt that they had the possibility to influence what happens at Youth Workshop Signal.

Key words: youth unemployment, youth workshop, social empowerment, young people's participation, youth guarantee

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	OPINNÄYTETYÖN TAUSTA	3
2.1	Nuorten Työpaja Signaali	3
2.2	Tavoite ja tarkoitus	4
3	NUORTEN TYÖLLISYYSTILANNE	5
3.1	Tilastotietoa nuorten työllisyystilanteesta	5
3.2	Nuorisotakuu	6
3.3	Sosiaalisen vahvistamisen vaikutus nuorten työllisyyteen	8
3.4	Syrjäytymisen hinta	10
4	NUORTEN TYÖPAJOJEN TOIMINTA SUOMESSA	12
4.1	Työpajatoiminta	12
4.2	Työpajatoiminta tilastoissa	13
4.3	Työpajapedagogiikka	15
4.4	Nuorten työllistymistä edistävät toimenpiteet työpajalla	16
5	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN	20
5.1	Laadullinen tutkimus	20
5.2	Tutkimuksen aineisto	20
5.3	Analysointimenetelmä	22
5.4	Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys	22
6	TUTKIMUSTULOKSET	25
7	JOHTOPÄÄTÖKSET	29
8	POHDINTA	32
	LÄHTEET	34
	LIITTEET	39

1 JOHDANTO

Vuosittain noin 4000 nuorta jää peruskoulun jälkeen ilman koulutuspaikkaa, ja tämän lisäksi useat nuoret keskeyttävät lukion tai toisen asteen ammatillisen tutkinnon. Jokaisesta ikäluokasta noin 15% ei suorita lainkaan toisen asteen tutkintoa, ja vuonna 2012 noin 110 000 20 - 29-vuotiasta nuorta olivat ilman toisen asteen tutkintoa. (Ristikari, 2012.) Vuonna 2016 Suomessa oli 15-29-vuotiaita nuoria yhteensä 982 000. Näistä nuorista 14 867 (1,5%) oli työpajoilla valmentautujina. Niin sanottuja NEET-nuoria, jotka eivät olleet työssä, koulutuksessa tai asevelvollisuutta suorittamassa oli 113 000 (11,5%). (Bamming 2017, 5-6.)

Opinnäytetyön aiheena on Nuorten Työpajan merkitys nuoren elämässä, ja työ on laadullinen. Työn tavoitteena on selvittää, minkälaiseksi nuoret kokevat työpajatoiminnan merkityksen heidän elämänsä ja miten työpaja auttaa heidän tulevaisuuden suunnittelussa. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisuus nuorisolain (1285/2016) pykälässä 24§ 2.momentissa mainittuun kuulemiseen ja vaikuttamiseen heihin liittyvissä asioissa.

Aihetta lähestytään nuorten näkökulmasta, mitä pidämme merkityksellisenä asiana. Nuorten mielipiteitä selvitetään teemoittain kootun kyselyn avulla. Kysely toteutetaan käyttämällä puolistrukturoitua kyselylomaketta, joka jaetaan työpajalla oleville nuorille, ja nuoret saavat vastata kyselyyn vapaaehtoisesti. Nuorisolain (1285/2016) 24. pykälän 2. momentin mukaan nuoria tulee kuulla heitä koskevissa asioissa. Mielestämme on tärkeää kuulla nuoria itseään, kun kehitetään heille suunnattuja palveluita. Kysely antaa nuorille mahdollisuuden tuoda ääntään kuuluville ja sitä kautta vaikuttaa palvelun sisältöön.

Opinnäytetyö on ajankohtainen, koska jatko-opiskelu ja työmahdollisuudet eivät ole aina nuorilla itestäänselvyys, jolloin nuorilla on mahdollisuus hakeutua työpajalle selvittämään vaihtoehtoja tulevaisuudelle.

Työpajatoiminnan tehtävä on parantaa nuoren mahdollisuuksia päästä koulutukseen, työhön tai muuhun tarvitsemaansa palveluun.

Tarkoituksena toiminnalla on parantaa nuoren elämänhallintataitoja, tukea

hänen kasvuaan, itsenäistymistään sekä yhteiskuntaan osallistumista.
(Nuorisolaki 1285/2016, 13§.)

2 OPINNÄYTETYÖN TAUSTA

2.1 Nuorten Työpaja Signaali

Opinnäytetyömme toimeksiantajana on Hartolan Kunta ja toimintaympäristönämme toimii Nuorten Työpaja Signaali, jonka asiakkaana oleville nuorille teetämme kyselyn opinnäytetyötä varten.

Nuorten Työpaja Signaali on suunnattu hartolalaisille alle 29-vuotiaille nuorille, jotka ovat työttömiä työnhakijoita. Toiminnan on tavoitteena saada nuori sijoittumaan työelämään tai koulutukseen. Nuorten Työpaja Signaali on tarkemmin otettuna mediapaja, jossa tehdään asiakastilauksina erilaisia mainoksia ja käyntikortteja sekä toteutetaan valokuvausta ja videotuotantoa. (Nuorten Työpaja Signaali 2017.)

Nuorten Työpaja Signaalissa on nuorille tarjolla mahdollisuus työkokeiluun, kuntouttavaan työtoimintaan ja opintojen suorittamiseen joko harjoittelun tai valovalmennuksen kautta. Nuorten Työpaja Signaalissa työskentelee työtoiminnan ohjaaja ja työvalmentaja. Nuorten Työpaja Signaalin kanssa samoissa tiloissa työskentelee myös etsivä nuorisotyöntekijä. Nuorten Työpaja Signaali kuuluu Hartolan Kunnan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan alaisuuteen, osana nuorisopalveluita. (Pajunen 2018.)

Vuosien 2016 ja 2018 välisenä aikana Nuorten Työpaja Signaalin toimintaan on osallistunut 73 nuorta. Heistä 33 on ollut työkokeilussa, 8 kuntouttavassa työtoiminnassa ja 32 muissa erilaisissa toimenpiteissä. Toimintaan osallistuneiden ikäjakaumassa näkyy selkeä painotus väleillä 17-20-vuotiaat, joita oli 42 henkeä, sekä 21-24-vuotiaat, joita oli 16 henkeä. Alle 17-vuotiaita oli nuorista kolme, 25-28-vuotiaita kahdeksan ja 29-49-vuotiaita kaksi. Kahden nuoren iästä ei löytynyt tietoa. (Kettu 2018.)

2.2 Tavoite ja tarkoitus

Opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, minkälaiseksi nuoret kokevat työpajatoiminnan merkityksen heidän elämäänsä ja miten työpaja auttaa heidän tulevaisuuden suunnittelussa. Tavoitteena on antaa nuorille mahdollisuus nuorisolain (1285/2016) pykälässä 24§ 2.momentissa mainittuun kuulemiseen ja vaikuttamiseen heihin liittyvissä asioissa.

Opinnäytetyön tarkoituksena on kehittää Nuorten Työpajan Signaalin toimintaa entistä enemmän kävijöidensä näköiseksi sekä mahdollistaa työpajan jatkuvuus tulevaisuudessa.

3 NUORTEN TYÖLLISYYSTILANNE

3.1 Tilastotietoa nuorten työllisyystilanteesta

Alatalon, Mähösen ja Räisäsen (2017, 6-7) mukaan kaikissa nuorten ikäryhmissä työllisyysasteet ovat laskeneet vuoden 2008 jälkeen. Kuitenkin on havaittavissa, että työllisyysasteen laskua on tapahtunut jokaisessa ikäryhmässä, poikkeuksena 15-19-vuotiaat. Havaittavissa on myös, että 15-19-vuotiaiden naisten työllisyysaste on selvästi samanikäisiä miehiä korkeampi, kun taas käännekohta tulee 25-29 vuotiaiden ikäryhmässä, jossa miehillä työllisyysaste on korkeampi samanikäisiin naisiin nähden.

Työttömyyttä arvioidaan Suomessa tarkastelemalla kahta eri työttömyystilastoa: Käytössä on Tilastokeskuksen tuottama työvoimatutkimus, joka on otos kerätyistä haastatteluista ja tämän lisäksi on käytössä myös Työ- ja elinkeinoministeriön tuottama työnvälitystilasto. Tilastokeskuksen työttömyystilasto kertoo työttömien osuuden työvoimasta ja Työ- ja elinkeinoministeriön tuottama työttömyystilasto kuvaa työttömiksi työnhakijoiksi rekisteröityneiden määrän. Työ- ja elinkeinoministeriön tilastoissa työttömäksi luetaan ne työttömät työnhakijat, jotka eivät opiskele tai käy töissä. Näiden kahden tilastojen kuvaamat työttömien määrät poikkeavat toisistaan ja tilastojen koonnissa on taustalla erilaiset tiedontarpeet. (Sutela 2016, 14.)

Suuret eroavaisuudet eri työttömyystilastoinneissa, erityisesti nuorten kohdalla, ovat herättäneet kritiikkiä ja etenkin Tilastokeskuksen tuottamia tilastointeja on kritisoitu nuorten työllisyyden arvioinnissa. Nuorten työllisyyslukujen arvioimiseen liittyy paljon epävarmuustekijöitä, joista voi aiheutua, että jotkin indikaattorit saattavat yli- tai aliarvioida nuorten tilannetta suhteessa todellisuuteen. Jos opiskelijoiden osuutta nuorten määrässä tai nuorten työllisyyden voimakasta kausiluontoisuutta ei oteta huomioon, voi työttömien nuorten määrä näyttää todellisuutta suuremmalta. Esimerkiksi vuoden 2012 tilastoissa oli nuorten

työttömyysaste 20-24-vuotiaiden osalta 6 prosenttia, kun opiskelijoiden osuudet oli otettu huomioon. Tilastokeskus oli arvioinut vastaavan ikäluokan työttömyysasteeksi jopa 20 prosenttia. Tästä havaitaan, kuinka tilastot voivat yliarvioida tilannetta, mutta tilanne voi olla myös päinvastainen, sillä työvoimahallinnon tilastoinneissa eivät näy ne nuoret, jotka eivät ole ilmoittautuneet työttömiksi työnhakijoiksi. (Sutela 2016, 14-15.)

Työllisyysaste ei myöskään sinänsä ole täysin ongelmaton työmarkkinatilanteen kuvaajaa, sillä se kertoo työssäkäyvien osuuden samanikäisestä väestöstä. Vuonna 2015 15-24-vuotiaiden joukossa oli työllisyysaste 39,5 prosenttia, kun vastaavasti koko työikäisen väestön, eli 15-64-vuotiaiden työllisyysprosentti oli 68,1. Tässä vertailussa nuorten työllisyyslukema vaikuttaa sangen matalalta, mutta täytyy ottaa huomioon, että nuorten koulutusaste on noussut ja keski- ja korkea-asteen koulutus on laajentunut. Toisin sanoen, nuoret ovat opiskelemassa, töiden sijaan ja tämä selittää verraten alhaisemmat työllisyyslukemat. (Sutela 2016, 15.)

3.2 Nuorisotakuu

Nuorisotakuulla tarkoitetaan TE-palveluiden tarjoamaa palvelua tai toimenpidettä, jota tarjotaan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua työnhaun aloittamisesta. Nuorisotakuun tavoitteina on edistää nuorten sijoittumista koulutukseen tai työelämään, estää pitkiä työttömyysjaksoja ja syrjäytymistä. Nuorisotakuu koskettaa kaikkia alle 25-vuotiaita riippumatta siitä, onko heillä ammatillinen koulutus käyty tai ei. Takuu koskettaa myös niitä alle 30-vuotiaita työttömiä työnhakijoita, jotka ovat valmistuneet viimeisen 12 kuukauden aikana. (Työ- ja Elinkeinoministeriö 2014a.)

Nuorisotakuun käynnistymisvaiheessa vuonna 2013 Kuntaliitto teetti kuntakyselyn, jonka vastausten perusteella kunnissa on käytettävissä laaja valikoima nuorille suunnattuja palveluita ja yhteistyömalleja, joilla pyritään kiinnittämään nuoria opiskelemaan tai työllistymään. Kyselystä selvisi myös, että etsivä nuorisotyö ja nuorten työpajatoiminta olivat

vakiinnuttaneet asemansa kunnallisen nuorisotyön toimijoina. Kuntakyselyyn vastanneissa kunnissa todettiin olevan tarjolla hyvin nuorten työllistymistä edistäviä palveluita, kuten nuorille tarjottavia kesätyöpaikkoja, kuntouttavaa työtoimintaa ja työkokeiluja. (Notkola, Pitkänen, Tuusa, Ala-Kauhaluoma, Harkko, Korkeamäki, Lehikoinen, Lehtoranta & Puumalainen 2013, 153-154.)

Keskiöön kyselyn vastauksissa nousi palveluiden kehittäminen, jossa kunnat ovat panostaneet erityisesti kesätyöpaikkojen tarjoamiseen, etsivään nuorisotyöhön ja nuorten työpajatoimintaan. Myös palvelutoiminnan kehittäminen ja koordinointi, sekä ohjauksen keskittäminen nousivat kyselyn vastauksissa esiin nuorten syrjäytymistä ehkäisevinä toimintamalleina. Kuntakyselyyn vastanneet kunnat pääsivät myös arvioimaan millä keinoilla saadaan parhaimmat tulokset nuorten syrjäytymisen ehkäisemiseksi. Erilaiset työllistämistä tukevat palvelut, kuten nuorten työpajatoiminta ja yritysysteistyö nähtiin tärkeinä tekijöinä. (Notkola ym. 2013, 154.)

Nuorisotakuulla arvioitiin olevan myönteisiä vaikutuksia sen käynnistämisvuonna 2013 ja myönteisten vaikutusten oletettiin jatkuvan myös tulevaisuudessa. Nuorisotakuulla nähtiin olevan myönteisiä vaikutuksia muun muassa nuorten työllistymiseen, koulutuksen keskeyttämisen vähenemiseen, nuorten yleiseen elämänlaadun kohenemiseen ja nuorille suunnattujen palveluiden lisääntymiseen. (Notkola ym. 2013, 154.)

Etsivä Nuorisotyö

Etsivä nuorisotyö on suunnattu niille alle 29-vuotiaille nuorille, jotka ovat koulutuksen tai työelämän ulkopuolella tai tarvitsevat tukea saavuttaakseen tarvitsemansa palvelut (Opetus- ja kulttuuriministeriö 2018). Etsivän nuorisotyön tehtävä on täydentää jo olemassa olevia palveluita ja tavoittaa ne nuoret, jotka eivät joko ole palveluiden piirissä ollenkaan, tai jotka tarvitsevat lisätukea tukipalveluista huolimatta. Työn tavoitteena on lisätä nuorten valmiuksia koulutukseen tai työelämään

kiinnittymiseen, sekä vahvistaa heidän elämänhallintaansa. Etsivän työn tehtävänä on tämän lisäksi tuoda nuorten ääntä esille, tehdä näkyväksi puutteita palveluissa sekä niitä yhteiskunnan verkon rakoja, joista nuoret voivat pudota. Etsivän nuorisotyön asiakkaina olevat nuoret tuntevat yleensä jopa ammattilaisia paremmin palveluiden heikoimmat kohdat ja siitä syystä etsivä nuorisotyö tuottaakin arvokasta tietoa nuorten elinoloista ja ajankohtaisista ilmiöistä. Työ liikkuu nuorisotyön ja sosiaaliohjauksen rajapinnoilla sen intensiivisyyden vuoksi, mutta sitä ohjailevat lait, sekä perustehtävä ankkuroivat sen kuitenkin nuorisotyöhön. (Vilen 2016, 71.)

3.3 Sosiaalisen vahvistamisen vaikutus nuorten työllisyyteen

Työpajojen valmentautujista 93% on kokenut sosiaalista vahvistumista vähintään jonkin verran työpajajakson aikana (Valtakunnallinen työpajayhdistys 2017).

Syrjäytymisen ehkäisyn käsitteen tilalla on ryhdytty vuoden 2006 nuorisolain myötä käyttämään sosiaalisen vahvistamisen käsitettä. Käsitteen on katsottu olevan vähemmän leimaava kuin syrjäytymisen ehkäisyn ja kuvaavan paremmin prosessia, jossa vähitellen parannetaan nuorten elämäntilannetta ja -hallintaa. Tämän vuoksi olemme päättäneet työssämme käyttää käsitettä sosiaalinen vahvistaminen, syrjäytymisen sijasta. Sosiaalinen vahvistaminen on kokonaisvaltaista ja moniammatillista toimintaa, jonka tarkoituksena on tukea elämänhallintaa, hyvinvointia ja osallisuutta. Painopisteenä on katsottu toimivan ennaltaehkäisevä työ, jonka tavoite on nuoren yhteisölliseen toimintaan kiinnittyminen ja aktiivinen kansalaisuus. (Kuure 2015.) Syrjäytymisen ehkäisy voi työpajatoiminnassa tarkoittaa tukea ja rohkaisua nuoren oman, koulutukseen tai työelämään johtavan polun avautumiseen. Monilla on tarve saada apua myös syrjäytymiskierteen katkaisuun. (Hämäläinen & Palo 2014, 51.)

Yhtenä merkittävänä tekijänä nuorten syrjäytymisessä on heidän sosiaaliset pelot ja jännitykset. Nämä pelot voivat kehittyä nuoruusvuosien jännityksistä, joita ei ole voinut epäedullisissa olosuhteissa käsitellä oikein.

Jännitys itsessään ei ole ongelma, mutta jännityksen kasvaessa pelko ottaa vallan, jolloin nuori ei kykene toimimaan odotetulla tavalla.

Ryhmässä toimimisen vaikeus on yksi merkittävä asia, joka edesauttaa syrjäytymistä. (Mattila 2014, 196-197.) Tämän vuoksi työpajoilla tulisi huomioida nuoren mahdollisuus passiiviseen mukanaoloon erilaisissa ryhmätilanteissa. Tämä varmistetaan sillä, että valmentajat luovat sellaiset puitteet toiminnalle, jossa valmentautuja pystyy itse päättämään, haluaako hän olla toiminnan keskiössä vai osallistuuko syrjässä. (Hämäläinen & Palo 2014, 51-52.)

Nuorten yhteiskuntaan kiinnittymistä ei olekaan mielekästä tarkastella ainoastaan koulutukseen osallistumisen kannalta. Siitä huolimatta, että tämä näkyy erityisesti nuorten toimeentulossa ja ulkoisessa elämönhallinnassa. Osallisuuteen kuuluu paljon muitakin osa-alueita, kuten esimerkiksi oman elämän hallitseminen arkisten perusvalmiuksien tasolla. Toisin sanoen kykyä selviytyä omassa arjessa ja lähiyhteisössä. (Komonen 2014, 431.)

Keskeisiä asioita arjenhallinnan kannalta ovat ainakin ajanhallinta, talousosaaminen, sosiaaliset taidot, elämäntavat ja tulevaisuuden suunnittelu. Konkreettisempia asioita ovat esimerkiksi nukkumaanmenoajat, siisteys, sekä tulojen ja menojen tasapainossa pitäminen. Aivan ruohonjuuritasolle mentäessä arjenhallinta muodostuu laskujen maksamisesta, kotitöiden tekemisestä ja vaikkapa veroilmoituksen jättämisestä. (Myllyniemi. 2016.)

Osallisuus käsitteenä asettuu vastakohtana syrjäytymiselle, kun sitä tarkastellaan osallisuutena johonkin tai osattomuutena jostakin. Täytyy muistaa, että osallisuus ei ole yksilön ominaisuus. Osallisuutta emme siis voi pitää inhimillisenä ominaisuutena, joka joko löytyy tai ei löydy ihmisestä. Siihen vaikuttavat myös toiset ihmiset, olosuhteet ja sosiaaliset rakenteet. Osallisuus ei siis synny tyhjästä, vaan sillä on aina konteksti. (Komonen 2014, 430.) Täytyy muistaa myös, ettei osallisuus ole yksilön ominaisuus jokin, joka hänellä on tai ei ole. Osallisuus on prosessi, jossa

kasvetaan osaksi jotakin yhteisöä, esimerkiksi työpajalla. (Komonen 2014, 432.)

Ihminen tarvitsee myös sosiaalista kanssakäymistä ja osallisuutta voidaan tarkastella osallistumisena erilaisten sosiaalisten yhteisöjen toimintaan. Nuorilta itseltään kysyttäessä he mieltävätkin syrjäytymisen ensisijaisesti yksinäisyydeksi, ryhmän ulkopuolelle jäämiseksi. (Komonen 2014, 431.) Vuoden 2009 nuorisobarometrin mukaan nuoret itse näkivät syrjäytymisen syinä ystävien puutteen, huonoon seuraan joutumisen, päihteet, laiskuuden tai välinpitämättömyyden, koulutuksen, työn tai tulevaisuuteen uskon puutteen, epäterveelliset elämäntavat ja avunsaamisen hankaluuden (Hämäläinen & Palo 2014, 51).

Sosiaalisessa syrjäytymisessä on kyse siitä, ettei nuorella joko ole sosiaalista verkostoa ollenkaan tai hän on siihen tyytymätön. Sosiaalisen syrjäytymisen katsotaan olevan yhteydessä nuoren identiteettiin, joka koostuu sosiaalisten roolien kytkeytyvien yhteyskunnallisten arvostusten myötä. Tällöin sosiaalinen yksinäisyys viittaa sosiaalisesti arvostetusta toiminnasta eristäytyneisyyteen. (Komonen 2014, 431-432)

Nuorten sosiaaliseen syrjäytymiseen ei ole kiinnitetty juurikaan huomiota syrjäytymistä koskevissa tutkimuksissa. Sitä on pidetty seurauksena koulutukselliselle ja työmarkkinalliselle syrjäytymiselle. Sosiaalinen syrjäytyminen on näyttäytynyt tutkimuksissa eräänlaisena syrjäytymisprosessin huipentumana. (Komonen 2014, 432.)

3.4 Syrjäytymisen hinta

Palveluiden kustannuksista puhuttaessa on luonnollista miettiä myös niiden tehokkuutta. Tehokkuuden varmistamiseksi täytyy tunnistaa ja määritellä sosiaalinen ongelma ja laskettava sen aiheuttamat kustannukset ja suhteuttaa ne ehkäisevien toimien kustannuksiin. Tämän lisäksi täytyy määrittää yhteys ongelman syiden ja ehkäisevien toimenpiteiden välillä. Kun ehkäisevät toimet on löydetty ja todettu niiden

olevan kustannuksiltaan edullisempia kuin ongelmien kustannukset, on järkevää toimia. (Sipilä & Österbacka 2013.)

Syrjäytymiseen johtavat syyt ovat hyvin monitahoisia, eikä suomalaisista tilastoinneista löydy tarkkoja lukuja syrjäytyneiden nuorten määristä tai heille osoitettujen palveluiden tuotantokustannuksista tai vaikuttavuudesta. Kustannusten arviointia varten tulee olla käsitys syrjäytyneiden nuorten lukumäärästä, heille suunnattujen palveluiden, sekä muiden palveluiden tuotantokustannuksista. Kustannuksista on kuitenkin tarjolla hyvin vähän tietoa ja todellisten tuotantokustannusten sijaan joudutaan tyytymään erilaisiin suunnitelmiin ja laskennallisiin lukuihin. Syrjäytymiseen liittyvät taloudelliset tekijät ovat jaoteltu kolmeen näkökulmaan, erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien nuorille suunnattujen palveluiden tuotantokustannukset, erilaiset tulonsiirrot ja syrjäytymisestä johtuvat tuotannonmenetykset. (Notkola ym. 2013, 221-222.)

Yhdestä syrjäytyneestä nuoresta aiheutuvan kansantulon menetys on arviolta 700 000 euroa, mikäli syrjäytyminen kestää yli koko oletetun työiän (Ristolainen, Varjonen ja Vuori 2013, 44). On hyvä kuitenkin ottaa huomioon, että suurin osa tiettynä ajankohtana syrjäytyneiksi luetuista nuorista työllistyy. Tilanne näyttää erilaiselta, kun syrjäytymistä ja kouluttautumista arvioidaan väestötasolla. Kustannusarvioita tehdessä on muistettava, että ne hahmottavat vain kustannuksien todennäköistä suuruusluokkaa. (Notkola ym. 2013, 249.)

4 NUORTEN TYÖPAJOJEN TOIMINTA SUOMESSA

4.1 Työpajatoiminta

Nuorten työpajat on tarkoitettu alle 29-vuotiaille, jotka tarvitsevat tukea arjen taidoissaan, tietoa ja kokemusta työstä tai vahvistusta opiskelu- tai työelämävalmiuksiinsa. Nuorten työpajatoiminta auttaa myös löytämään hyvän elämänrytmin ja suunnittelemaan omaa tulevaisuutta. Työpajat tukevat ja ohjaavat nuorta koulutukseen, työelämään ja elämänhallintaan liittyvissä kysymyksissä. (Nuorisotakuu 2017.)

Työpajatoiminnan tehtävä on parantaa nuoren mahdollisuuksia päästä koulutukseen, työhön tai muuhun tarvitsemaansa palveluun. Toiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja, tukea hänen kasvuaan, itsenäistymistään sekä yhteiskuntaan osallistumista.

Valmentautuminen tapahtuu tekemällä työtä tai työtoimintaa nuoren omien edellytysten mukaisesti. Työpajalla tehdään nuoren kanssa yhteistyössä henkilökohtainen valmennussuunnitelma. Toimintaa voi järjestää yksittäinen kunta, monet kunnat yhdessä tai nuorten palveluja tuottava muu yhteisö. Työpajan tulee seurata toimintatuloksia ja sieltä on löydettävä nuorten yksilö- ja työvalmennusosaamista. (Nuorisolaki 1285/2016, 13§.)

Nuorten kiinnittäminen yhteiskunnan jäseneksi on määritelty yhdeksi työpajatoiminnan tehtävistä. Sen toiminta tukee nuorten siirtymistä instituutiosta toiseen ja auttaa yhteiskunnasta irtautuneita nuoria.

Työpajalla täten odotetaan nuoren kasvamista aikuiseksi ja päteväksi yhteiskunnan jäseneksi tukemalla, ohjaamalla ja motivoimalla nuoria ottamaan vastuuta tulevaisuudesta ja aikuistumisesta. (Komonen 2008.)

Nuorten työpajojen keskeisenä tavoitteena on etsiä mielekkäitä toiminnan muotoja, joiden avulla tuetaan nuorten itsetuntoa, itsenäistymistä ja omasta elämästä vastuunottamista. Hyviin tuloksiin ohjauksessa päästään, kun työmuodot mahdollistavat myönteisien kokemusten saamisen ja ohjauksellinen työote tähtää nuoren omaehtoiseen

kasvamiseen ja mahdollistaa hänen etenemisensä omassa asiassaan. Tätä voidaan nimittää myös valmennukseksi. (Komonen 2014, 433.)

Yhtenä työpajojen tavoitteena on saada nuoresta omasta elämästään vastuun ottava, aktiivinen toimija. Tähän pyritään yksilövalmennuksen keinoin. (Komonen 2014, 434.) Yksilövalmennus tarkoittaa työvalmennusta tukevaa toimintaa, jonka tarkoituksena on edistää asiakkaan kokonaisvaltaista arjen hallintaa ja toimintakykyä (Komonen 2014, 445). Yksilövalmennuksen tavoitteena on pysäyttää jo mahdollisesti alkanut syrjäytymiskierre mahdollisimman aikaisessa vaiheessa. Yksilövalmennuksessa korostuu nuoren vastuu omasta elämästään ja tulevaisuudestaan. (Komonen 2014, 434.)

4.2 Työpajatoiminta tilastoissa

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintaviraston teettämän kyselyn perusteella vuonna 2016 oli Suomessa työpajoissa yhteensä 25770 valmentautujaa, joista 14867 oli alle 29-vuotiaita nuoria. Päijät-Hämeen alueella valmentautujia oli yhteensä 862, joista 834 oli alle 29-vuotiaita. Valmentautujien määrä on ollut tasaisessa nousussa viime vuosien aikana, poikkeuksena alle 25 vuotiaiden määrä on lähtenyt laskuun vuonna 2013 ja laskenut tasaisesti vuoteen 2016 asti. Tutkimuksessa myös havaittiin, että suurin osa alle 29-vuotiasta valmentautujista on peruskoulupohjalla, koko Suomessa valmentautujista 43% eli 6443 oli suorittanut peruskoulun ja näistä 256 oli Päijät-Hämeen alueella. 2.asteen ammatillisen tutkinnon taasen oli suorittanut 31% eli 4608 valmentautujaa, joista 413 oli Päijät-Hämeen alueella. (Bamming 2017, 5-11.)

Bammingin (2017, 13-14) mukaan, alle 29-vuotiaiden työpajojen valmennusjaksojen keskimääräiset kestot jakautuivat tasaisesti alle vuoden mittaisiin jaksoihin. Yleisin valmennusjakson pituus oli 3-6 kuukautta, joka oli 26,7% nuorista valmentautujista eli 3971. Päijät-hämeessä tämä luku oli 268 eli 32% alle 29-vuotiaista valmentautujista. Seuraavaksi yleisin pituus koko Suomessa oli alle kahden kuukauden

mittainen valmennusjakso, joka oli 24,3% eli 3607 valmentautujalla. Päijät-Hämeessä toiseksi yleisin kesto oli yli kuusi kuukautta mutta alle vuoden, joka oli 25,5% eli 213 valmentautujalla.

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintaviraston teettämässä kyselyssä selvitettiin myös ohjaava taho, jonka kautta nuoret valmentautijat tulivat työpajalle. Yleisin ohjaava taho alle 29-vuotiailla valmentautujilla oli työvoimahallinto. Koko Suomessa 5198 nuorta eli 35% oli tullut työpajalle työvoimahallinnon kautta. Päijät-Hämeessä tämä luku oli 435 eli 52,1% kaikista nuorista. Seuraavaksi yleisin taho koko Suomessa oli Sosiaali- ja terveystoimi tai nuorisotyö, jonka kautta oli 4132 nuorta eli 27,8% tullut työpajalle. Päijät-Hämeessä vastaava luku oli 172 eli 20,6% nuorta. (Bamming 2017, 15-16.)

Merkittävä nuorten työpajojen merkitystä mittaava muuttuja on valmentautujien sijoittuminen työpajajakson jälkeen. Tässä kohtaa oli huomioitavaa se, että tutkimuksessa huomioidaan ne nuoret, jotka lopettivat työpajajakson vuonna 2016, ja joiden sijoittuminen on rekisteröity. Vuonna 2016 7733 nuoresta valmentautujasta 29,8% jatkoi johonkin koulutukseen, 25,9% jäi työttömäksi ja 20% jatkoi johonkin muuhun ohjattuun toimenpiteeseen. Päijät-Hämeessä työpajajakson lopettaneesta 590 nuoresta 31,8% jäi työttömäksi, työelämäänsä siirtyi 29,4% sekä 18,8% jatkoi johonkin koulutukseen. (Bamming 2017, 20-22.)

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintaviraston teettämässä kyselyssä haluttiin myös selvittää, kuinka nuoret valmentautijat voivat vaikuttaa työpajan jokapäiväiseen toimintaan ja toiminnan sisältöön. Valmentautujalla on keskeinen asema työpajajakson tavoitteiden asettamisessa ja valmentautumisjaksoa koskevan suunnitelman laatimisessa. Suurin osa vastanneista nuorista eli 71% pystyi vaikuttamaan toimintaan ja toiminnan sisältöön säännöllisesti, ja satunnaisesti 27%. (Bamming 2017, 36.)

4.3 Työpajapedagogiikka

Työpajapedagogiikan tarkoituksena on mukauttaa työympäristöä joustavasti, toteuttaa yksilön omien taitojen ja muiden edellytysten mukaisesti, sekä painottaa enemmän tekemisellä oppimista kuin teorialtietoa. Työpajalla valmennusprosessin tulee olla suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa. Tavoitteet ja niiden saavuttamiseksi tarkoitetut käytännön toimet ja keinot sovitaan yhdessä valmentautujan kanssa huomioiden, että tavoitteet ovat saavutettavissa yhdessä sovitussa aikataulussa. Tärkeää on huomioida valmentautujalle tulevat onnistumisen kokemukset. (Hämäläinen & Palo 2014, 24-25.)

Työpajapedagogiikkaan kuuluu erilaisten oppimiskäsitysten ja oppimistyylien ymmärtäminen sekä valmentautujien huomioiminen yksilönä. Oppimiskäsitysten ymmärtäminen vaikuttaa vahvasti valmennuksen tapaan ja auttaa valmentajaa hyödyntämään erilaisia menetelmiä, jotka osallistavat valmentautujaa. Valmentajan tulee myös ymmärtää erilaisten oppimistyylien merkitys ja löytää valmentautujalle juuri hänelle sopiva tapa oppia asioita. Kun valmentautujalle annetaan monipuolisia ja hänen oppimistyyliään tukevia ja soveltuvia tehtäviä, oppiminenkin edistyy. (Hämäläinen & Palo 2014, 30-34.)

Työpajojen yleisimmin käyttämä menetelmä on tekemällä oppiminen, jolloin se alkaa kokemuksesta, josta seuraa havainnot ja pohdinnat. Tekemällä oppimisesta on John Deweyn kehittämä teoria, joka perustuu ihmisen kykyyn oppia kokemuksesta. Deweyn teoriassa korostetaan käytännönläheisyyttä, jolloin ymmärrys kehittyy omakohtaisesta kokemuksesta ja syy-seuraus-suhteesta. Kokeilemalla ihminen ymmärtää eri toimintojen seuraukset, jolloin oppiminen tapahtuu. Työpajoilla tuleekin antaa mahdollisuus kokeilla ja yhdistellä asioita sekä muunnella tekemisiään työn ohessa. (Hämäläinen & Palo 2014, 25.)

Deweyn teoriassa painottuu 5 kasvatusideaa, joita voidaan hyödyntää työpajatoiminnassa. Ensimmäisenä painotetaan koulutuksen yhdistämistä elämään, kuten työpajoilla tehtävät tilaustyöt. Työn suunnittelu tapahtuu

yhdessä asiakkaan kanssa, jolloin vuorovaikutus on aitoa. Toisena painotetaan valmentautujan mahdollisuutta kokeilla erilaisia tehtäviä ja löytää hänen kiinnostuksen kohteet. Kolmantena painotetaan aktiivisesti kokeilevaa toimintaa, jolloin työnkuvat etenevät yksinkertaisesta haastavampaan työhön. Neljäntenä huomioidaan kokonaisuus, jolloin erinäisiä tehtäviä ei pilkota osiin vaan valmentautujalle annetaan tehtäväksi esimerkiksi koko mainoksen teko, eikä vain osaa siitä, kuten taustan suunnittelu. Viides kasvatusidea on kokemuksen jatkuva uudistaminen annetun elämäntavan omaksumisen sijaan eli valmentautuja voi miettiä ja etsiä työpajalla itselleen vaihtoehtoisia polkuja esimerkiksi opiskelujen suhteen. (Hämäläinen & Palo 2014, 25-26.)

4.4 Nuorten työllistymistä edistävät toimenpiteet työpajalla

Työpajalle nuori voi päästä TE-toimiston, sosiaalitoimiston, oppilaitoksen tai nuorisotoimen kautta. Nuori voi myös itse pyytää, jotta hänet ohjattaisiin työpajalle pohtimaan omaa tulevaisuuttaan. (nuorisotakuu 2017.)

Työpajalle sijoittuneet nuoret ovat pääsääntöisesti työkokeilussa tai kuntouttavassa työtoiminnassa, osa työskentelee palkkatuetussa työssä tai on siellä opintoihin liittyvillä tukijaksoilla. Nuorten työpajalla on mahdollisuus myös suorittaa koulutukseen liittyvää harjoittelujaksoa. (valtakunnallinen työpajayhdistys 2017.)

Työkokeilu

Työkokeilun tarkoituksena on selvittää henkilön ammatinvalinta- ja uravaihtoehtoja sekä mahdollisuuksia työmarkkinoille palaamisesta. Työkokeilu voidaan järjestää esimerkiksi seuraavissa tilanteissa: henkilöltä puuttuu ammatillinen koulutus, hän on suunnitellut ammatin vaihtoa tai henkilö on ollut poissa työmarkkinoilta, jolloin selvitetään henkilön osaaminen ja töihin palaamismahdollisuudet. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2017.)

Laki määrittää työkokeilun keston enintään 12 kuukauteen, josta 6 kuukautta samalla järjestäjällä. Poikkeuksena, jos työkokeilun järjestää

kunta, voi työkokeilun pituus olla yli 6 kuukautta, mutta tällöin työnkuvan tulee vaihtua. Työkokeilusta tulee tehdä kirjallinen sopimus yhdessä TE-toimiston, asiakkaan ja työkokeilun järjestäjän kanssa. Sopimuksessa tulee käydä ilmi työkokeilun kesto, paikka, viikoittainen ja päivittäinen kesto sekä työkokeilun tavoite. (Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012, 6§.)

Työpajalla työkokeilussa oleva nuori saa yksilövalmennusta sekä työvalmennusta. Määrällisesti yksilövalmennusta on 10% ja työvalmennusta 90%. (Pajunen 2018.)

Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavan työtoiminnan tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa ja lisätä työllistymismahdollisuuksia. Tämä on tarkoitettu sellaisille, jotka ovat olleet työttöminä pidempään. Tällöin henkilö yleensä sijoitetaan kunnan eri toimipisteisiin ja siihen kuuluu aktivointisuunnitelman laatiminen, joka tehdään yhdessä TE-toimiston ja kunnan virkailijan kanssa, ja sisältää kuntouttavan työtoiminnan sisällön. (Työ- ja elinkeinoministeriö 2014b.)

Kuntouttavaa työtoimintaa ohjaa laki kuntouttavasta työtoiminnasta (189/2001), jossa määritellään, keille sitä järjestetään ja ketkä ovat oikeutettuja aktivointisuunnitelmaan. Lain tarkoituksena on parantaa pitkään työttömänä olleen edellytyksiä työllistyä työmarkkinoilla sekä edistää kouluttautumismahdollisuuksia.

Työpajalla kuntouttavassa työtoiminnassa oleva nuori saa yksilövalmennusta sekä työvalmennusta kuten työkokeilussa olevakin, mutta prosentuaalisesti ero on päinvastainen eli yksilövalmennusta saa 90% ja työvalmennusta on 10%. (Pajunen 2018.)

Opintojen suorittaminen työpajalla

Työpajalla voi myös suorittaa aloitettua koulutusta, joka jostain syystä ei etene suunnitellusti, tai on esimerkiksi vaarassa keskeytyä kokonaan. Tähän voi olla syynä epärealistiset ja epäselvät koulutus- ja uratavoitteet. Tällöin valmentajan tulee kiinnittää huomiota oppimisen esteisiin, joita yritetään valmennuksella poistaa. Keskeyttämisen syitä ei työpajalla voida poistaa mutta niihin voidaan pitkäjänteisellä valmennuksella vaikuttaa. Tärkeää on huomioida tehtävien pilkkominen sellaisiin osiin, että valmentautujalla on mahdollisuus saavuttaa onnistumisen kokemuksia ja oppimistehtävien yhteys todellisiin työtehtäviin, luo valmentautujan kokemusmaailmaan soveltuvia kokonaisuuksia. Nämä puolestaan lisäävät sisäistä motivaatiota. (Hämäläinen & Palo 2014, 38-39.)

Työpajoille on kehitetty toimintamalli helpottamaan opintojen suorittamista. Tätä toimintamallia kutsutaan valovalmennukseksi, jossa suoritetaan ammattillisen koulutuksen tutkinnon osia, näyttötutkintojärjestelmää hyödyntäen. Asiakas valmentautuu kuntouttavassa työtoiminnassa, työkokeilussa tai palkkatuella ammatillisten tutkintojen perusteiden mukaisesti. Valmentamisesta vastuussa on työvalmentaja. Osaamisen ja oppimisen tunnustaa ammatillinen oppilaitos. Valmentautuja saa tutkintotodistuksen suoritetusta tutkinnon osasta. (Tiusanen 2015.)

Valovalmennus on suunnattu työttömille työnhakijoille, joilta puuttuu ammatillinen tutkinto, tai niille, joilla on tarve päivittää vanhentunut tutkinto. Valmennuksella korjataan osaamisvajetta ja tehdään jo olemassa olevaa osaamista näkyvämmäksi. Sillä myös tehostetaan työllisyyspalveluiden tehokkuutta ja vaikuttavuutta, sekä autetaan oppilaitoksia kohtaamaan haasteellinen kohderyhmä. Valovalmennuksella mahdollistetaan ammatillinen koulutus myös sellaisille henkilöille, joille se olisi muutoin hankalasti saavutettavissa. (Tiusanen 2015.)

Valmennuksen hyödyiksi voidaan laskea muun muassa, ettei siihen osallistuvan tarvitse siirtyä oppilaitoksen opiskelijaksi, vaan tutkinnon voi suorittaa esimerkiksi työpajalla, eikä valmennukseen osallistuminen

vaikuta valmentautujan saamiin tukiin tai etuuksiin millään tavalla. Valoalmennus edistää opiskelemaan lähtemistä ja oppisopimukselle siirtymistä sekä nopeuttaa tutkinnon suorittamista. Jokainen organisaatio valitsee omaan toimintaan sopivimman toiminta-tavan ja Valoalmennusta voidaanakin käyttää työpajalla osana työvalmennusta, tai työllistämistä edistäviä palveluita. (Tiusanen 2015.)

5 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTTAMINEN

5.1 Laadullinen tutkimus

Opinnäytetyömme toteutettiin laadullisena eli kvalitatiivisena tutkimuksena. Valitsimme laadullisen tutkimuksen, sillä siinä ollaan kiinnostuneita tutkimuskohteen ominaisuuksista ja merkityksellisyydestä (Jyväskylän yliopisto 2015). Laadullisessa tutkimuksessa lähtökohtana on todellisen elämän kuvaaminen ja kohteen kokonaisvaltainen tutkimus ja ajatus siitä, että todellisuutta ei voida pilkkoa osiin, vaan eri tapahtumat muokkaavat toisiaan (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 161).

Nuorten työpajalla oloon vaikuttavat monet asiat ja nuori ja nuoren elämä tulee nähdä kokonaisuutena, eikä vain huomioida tämän hetkistä elämäntilannetta. Hirsjärvi ym. (2009, 161) kertoo laadullisen tutkimusten tutkimustulosten olevan ehdollisia aikaan ja paikkaan rajoittuen sekä tarkoituksena tosiasioiden löytäminen ja paljastaminen eikä pelkästään olemassa olevan totuuden todentaminen. Tämä oli yksi syy, miksi päädyimme valitsemaan opinnäytetyöhömme laadullisen tutkimuksen.

5.2 Tutkimuksen aineisto

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselylomakkeella, joka sisältää avoimia kysymyksiä, monivalintakysymyksiä sekä mukautettuja asteikkokysymyksiä. Kyselylomake on yksi yleisin ja eniten käytetty tapa kerätä tutkimusaineistoa. Sen muoto vaihtelee tutkittavan ilmiön tai kohteen mukaan. Kysymykset rakennetaan niin, että ne ovat linjassa tutkimuskysymysten ja tavoitteiden kanssa. (Valli 2010 103-106.) Tärkein tavoite kyselylomakkeen käytössä on muuttaa tutkijan tiedontarve selkeiksi kysymyksiksi, joihin vastaaminen onnistuu vaivattomasti ilman suurempia ponnisteluja (Holopainen & Pulkkinen 2008, 24).

Opinnäytetyön kysely toteutettiin kontrolloidulla kyselyllä ja tarkemmin informoidulla kyselyllä. Informoidussa kyselyssä tutkija jakaa

henkilökohtaisesti lomakkeet kohdehenkilöille ja samalla kertoo tutkimuksen tarkoituksesta ja vastaa kohdehenkilöiden kysymyksiin. Kohdehenkilöt kuitenkin vastaavat kyselyyn ja palauttavat vastauslomakkeen sovitusti. (Hirsjärvi ym. 2009, 196-197.)

Kysely on koottu teemakyselyksi, jossa käytettäviä kysymysmuotoja ovat avoimet kysymykset, monivalintakysymykset sekä asteikkokysymykset. Lisäksi monivalintakysymyksiin on jätetty mahdollisuus avoimelle vastaukselle. Hirsjärvi ym. (2009, 198-200) mukaan tällöin saadaan esiin sellaista tietoa, jota tutkija ei ole osannut etukäteen ajatella. Tämä koettiin hyväksi ideaksi, koska valmiita vaihtoehtoja miettiessä tiedettiin, ettei kaikkia mahdollisia vastausvaihtoehtoja keksitä. Kyselylomakkeen järjestys mietittiin sujuvaksi, aloittaen taustakysymyksillä, joiden tarkoitus on lämmitellä vastaajaa varsinaisia kysymyksiä varten. (Valli 2010, 104-105.) Tämän jälkeen edettiin loogisesti aloittaen yleisesti Nuorten työpajan tuesta ja toiminnasta siirtyen itse nuoren elämään ja mikä merkitys työpajalla siihen on.

Kysely rakennettiin käyttäen apuna Vallin (2010) ja Hirsjärven ym. (2009) kirjallisuutta, kuinka kysely tulisi rakentaa, sekä kysymysten luonnissa mallia otettiin eri vuosien kouluterveyskyselyistä ja nuorisobarometrien kyselylomakkeista. Näiden avulla saatiin kirjoitettua selkeät kysymykset ja koottua loogisen ja johdonmukaisen kyselyn. Kysymysten sisällössä oli myös apuna nuorisotyöhön ja nuorten työpajoihin liittyvä lähdekirjallisuus.

Kysely teetettiin nuorilla 26.9.-15.11.2017 ja kyselyyn vastasi tässä ajassa yhteensä kymmenen nuorta, joista otantaan otettiin yhdeksän. Yhden nuoren vastaukset karsittiin pois vastausten epäluotettavuuden vuoksi. Kysely oli jaettu neljän eri teeman alle, joista ensimmäinen oli taustakysymyksiä, toinen Nuorten Työpaja Signaalin tuki nuorelle, kolmas Nuorten työpaja Signaalin toiminta ja neljäs nykyhetki ja tulevaisuus. Avoimien kysymysten vastaukset on kirjoitettu suoraan, kuten nuoret ovat asiat maininneet, eikä vastausten sisältöä tai kieliasua olla muokattu.

5.3 Analysointimenetelmä

Kyselystä saatua materiaalia analysoitiin teemoittain, ja jokaisen kysymyksen kohdalla vastauksista koottiin taulukot, joista käy ilmi vastausten hajonta. Hajonnan perusteella laskettiin jokaiselle vastausvaihtoehdolle keskiarvo ja esimerkiksi tämän perusteella tehtiin johtopäätökset nuorten mielipiteistä. Näin saatiin käsitys nuorten ajatuksista ja niiden avulla voitiin vastata valitsemiimme tutkimuskysymyksiin. Vastausten hajontaa vertailtiin valtakunnallisten tutkimusten kanssa (Bamming 2017), jolloin saatiin selville eroavaisuudet ja yhdenmukaisuudet. Avoimien kysymysten vastauksien avulla saimme parempi käsitys nuorten ajatuksista, ja niiden avulla saimme tukea omien johtopäätösten tekemiseen.

Analyysitavan valinta ei määräydy mekaanisesti minkään säännön mukaan, eikä aina ole selvää, milloin analysointi aloitetaan. Tavallisesti analysointi aloitetaan, kun aineisto on kerätty ja järjestetty. Tämä ajatustapa tutkimusaineiston analyysistä soveltuu erittäin hyvin silloin, kun aineisto on kerätty strukturoiduilla lomakkeilla, tai asteikkomittareilla. (Hirsjärvi ym. 2009, 223.)

5.4 Opinnäytetyön luotettavuus ja eettisyys

Opinnäytetyöprosessin myötä olemme tutustuneet Tutkimuseettisen neuvottelukunnan laatimiin hyvän tieteellisen käytännön ohjeisiin (2012). Opinnäytetyötä tehdessä olemme noudattaneet rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta. Emme ole muunnelleet kyselyssä saamiamme tuloksia, vaan olemme esittäneet ne objektiivisesti. Olemme ottaneet tuloksia esitellessämme huomioon toimeksiantajan toiveen säilyttää vastaajien anonymiteettiä. Tulokset esitettiin niin, ettei niistä pysty tunnistamaan vastaajaa. Kyselyn mukana lähetimme vastausohjeen lisäksi kirjeen, jossa kerroimme vastaajille mihin tarkoitukseen keräämme tietoa ja kuinka heidän antamiaan vastauksia hyödynnetään. Kyselyyn vastaaminen oli vapaaehtoista. Tutkimuslupa kyselyn suorittamista varten

haettiin Hartolan kunnalta ja sen on allekirjoittanut nuoriso- ja vapaa-aikaohjaaja Anna-Maija Muurinen. Kävimme myös henkilökohtaisesti kertomassa opinnäytetyöstämme ja itse kyselystä toimeksiantajan tiloissa. Katsoimme tämän lisäävän luottamusta meidän ja kyselyyn vastaavien nuorten kesken, kun näkivät meidät ja saivat esittää kysymyksiä ja mahdollisia huolenaiheita kyselyyn liittyen. Vastaajien täyttämien kyselylomakkeiden säilytyksestä on vastannut toinen opinnäytetyön tekijä ja nämä lomakkeet tietoineen tuhottiin asianmukaisesti huolellisen tulosten kirjaamisen jälkeen.

Annoimme vastaajille aikaa vastata kyselyyn kaksi kuukautta ja tässä ajassa kaikki sillä hetkellä Nuorten Työpaja Signaalissa valmentautujina olleet nuoret vastasivat kyselyyn. Kuten on jo mainittukin, olemme karsineet yhden vastaajan vastaukset luottamussyistä pois.

Hyvän tieteellisen käytännön ohjeiden (2012) mukaisesti olemme huolehtineet asianmukaiset viittaukset muiden tutkijoiden töihin, joita olemme käyttäneet tietoperustamme aineistona. Lähdeaineistoa valitessamme olemme käyttäneet korkeintaan kymmenen vuotta vanhoja aineistoa. Tietoa työpajatoiminnasta on hyvin rajatusti ja tämä muodostaa haasteen riittävät tietoperustan luomiselle. Olemme olleet lähdekriittisiä aineistoa valitessamme ja olemme käyttäneet ainoastaan luotettavaksi katsomiamme lähteitä.

Laadullisen opinnäytetyön luotettavuutta kohentaa riittävän tarkka raportointi. Raportissa tulee käydä ilmi tarkasti, kuinka työ on toteutettu. Tämä koskee työn kaikkia vaiheita. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009.) Arvioimme raportoineemme työmme vaiheet riittävällä tarkkuudella ja lukijalle välittyy, kuinka olemme työmme toteuttaneet.

Tieteellisessä tutkimuksessa luotettavuutta tarkastellaan kahden käsitteen avulla. Nämä käsitteet ovat reliabiliteetti ja validiteetti ja niillä pyritään siihen, että saadut tulokset ovat oikeita. Reliabiliteetilla tarkoitetaan pysyvyyttä eli sitä, että jos tutkimus toistetaan, niin saadaan samanlaiset tulokset. Validiteetilla tarkoitetaan sitä, että tutkitaan oikeita asioita.

(Kananen 2015, 342.) Kyseiset käsitteet liitetään yleisesti määrällisen tutkimuksen luotettavuuden tarkasteluun, mutta niitä voidaan tietyissä määrin käyttää myös laadullisen tutkimuksen luotettavuutta tarkastellessa. Olennaista laadullista tutkimusta arvioidessa ovat sen uskottavuus ja luotettavuus. Esimerkiksi laadullisen tutkimuksen tulokset eivät saa olla sattumanvaraisia ja tutkimukseen käytettävät menetelmät on valittava niin, että ne tutkivat sitä, mitä tutkimuksella on tarkoituskin tutkia. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta voidaan arvioida monin eri keinoin. Näitä ovat muun muassa siirrettävyys ja yleistettävyys. Toisin sanoen voiko tutkimuksen tulokset siirtää muihin kohteisiin ja ovatko ne yleistettävissä. (Jyväskylän yliopisto 2010.)

6 TUTKIMUSTULOKSET

Kyselyn ensimmäisessä teemassa selvitettiin nuorten taustoja, tähän kuului neljä eri kysymystä. Ensimmäinen kysymys selvitti nuorten peruskoulutusta. Vastauksista selvisi, että kuusi nuorista oli toisen asteen ammatillisen tutkinnon suorittaneita ja kolme olivat peruskoulun käyneitä. Toinen kysymys selvitti nimikettä millä nuoret ovat pajalla. Kuusi yhdeksästä oli pajalla kuntouttavassa työtoiminnassa, kaksi työkokeilussa ja yksi muulla nimikkeellä.

Ensimmäisen teeman kolmas kysymys selvitti mitä kautta nuoret ovat pajalle hakeutuneet. Viisi nuorista olivat hakeutuneet pajalle etsivän nuorisotyöntekijän kautta, kolme olivat saapuneet TE-toimiston kautta ja yksi omatoimisesti. Ensimmäisen teeman viimeinen kysymys selvitti, kuinka kauan nuoret ovat pajalla olleet. Hajonta oli tasainen, kolme kuitenkin vastasi olleensa pajalla enemmän kuin kuukauden, kuitenkin alle kaksi kuukautta. Vaihtoehtoihin ”alle yksi kuukausi”, ”6 kuukautta – 1 vuosi” ja ”1 vuosi - 2 vuotta” saivat kaikki kaksi vastausta.

Toisena teemana oli Nuorten Työpajan tarjoama tuki nuorelle. Kysyimme nuorten näkemyksiä siitä, kuinka hyvin he kokevat saavansa apua Nuorten Työpaja Signaalissa erinäisiin asioihin. Taulukossa 1 näkyy erilaisia asioita joihin nuoret ovat kokeneet saaneensa apua, sekä kuinka hyvin he ovat mielestään apua näihin asioihin saaneet. Pääsääntöisesti nuorten mielestä he kokivat saaneensa hyvin tai erittäin hyvin apua mainittuihin asioihin. Kuten taulukossa 1 näkyy, esille nousivat Kelan hakemuksien täyttäminen, sekä CV:n ja työhakemuksen tekeminen asioiksi, joihin nuoret saavansa parhaiten apua. Myös kaverisuhteet ja perhesuhteet nuoret kokivat asioiksi, joihin saavat melko hyvin apua. Keskimääräisen hyvin apua nuoret kokivat myös saaneensa työllistymiseen, kouluun hakemiseen ja asuntoasioihin. Keskiarvoa katsoessa nuoret kokivat siis saaneensa apua kaikkiin kysyttyihin asioihin melko hyvin. Samaisessa teemassa kysyimme nuorilta jatkokysymyksenä, että kokevatko he, että

olisivat saaneet paremmin tai yhtä hyvin apua jostain muualta kyseisiin asioihin. Tähän nuoret vastasivat tasaisesti, etteivät saisi.

	1 Erittäin huonosti	2 Melko huonosti	3 Ei hyvin eikä huonosti	4 Melko hyvin	5 Erittäin hyvin	Keskiarvo
Työllistyminen		1	3	4	1	3,5
Kouluun hakeminen	2		1	4	2	3,4
CV:n/työhakemuksen teko			2	4	3	4,1
Kelan hakemukset			1	2	6	4,5
Asuntoasiat			5	4		3,4
perhesuhteet			5	2	2	3,6
kaverisuhteet			4	3	2	3,7

Taulukko 1: Kuinka nuoret kokevat saavansa apua Nuorten Työpaja Signaalissa

Kolmannessa teemassa selvitimme nuorten mielipiteitä Nuorten Työpaja Signaalin toiminnasta. Tähän teemaan kuului yhteensä kolme kysymystä. Ensimmäinen kysymys selvitti nuorten näkemyksiä siitä, minkälaisissa asioissa Nuorten Työpaja Signaali heidän mielestään onnistuu. Nuorilla nousi esiin useasti päivärytmin luominen ja sen ylläpitäminen sekä neuvonta erinäisissä virka-asioissa kuten asunto- ja kela-asiat. Vastauksista nousi esiin myös nuoren huomioiminen yksilönä.

Huomioidaan erityisosaamiset ja annetaan käyttää omia vahvuuksiaan.

Kolmannen teeman toisessa kysymyksessä kysyimme mahdollisia kehittämis ehdotuksia, mitkä asiat Nuorten Työpaja Signaali olisi voinut toteuttaa toisin. Kysymys oli avoin kysymys ja yhdeksästä vastaajasta siihen vastasi kuusi. Suurimmalla osalla (5) nuoria ei ollut mielessä mitään, minkä olisi voinut toteuttaa toisin, mutta yksi nuorista kertoi toivovansa lisää monipuolisuutta toimintaan.

Pyrkimällä tarjoamaan monipuolisempia, erilaisia hommia.

Kolmannen teeman viimeinen kysymys selvitti nuorten mielipiteitä siitä, kuinka he mielestään pystyvät vaikuttamaan Nuorten Työpaja Signaalin toimintaan. Kolme yhdeksästä nuorista kokivat, ettei heidän

vaikutusmahdollisuutensa olleet hyvät eikä huonot. Valtaosa (6) nuorista kuitenkin kokivat vaikutusmahdollisuutensa melko hyviksi.

Jokainen saa sanoa oman mielipiteen.

Kyselyn neljäs teema painottui nuorten nykytilaan ja heidän tulevaisuuden näkymiin. Ensimmäisessä kysymyksessä kartoitimme mitkä asiat innostavat nuoria tulemaan työpajalle. Tässä kysymyksessä nuoret saivat valita useamman vaihtoehdon: ”Työpajan tunnelma” sai viisi vastausta, ”korkeampi työmarkkinatuki”, sekä ”työpajan toiminta” saivat neljä vastausta ja vaihtoehdot ”ohjaajat”, sekä ”muut nuoret” saivat kolme vastausta

Toisessa kysymyksessä nuoret saivat pohtia heidän nykytilaa, jos he eivät olisi Nuorten Työpaja Signaalissa. Valtaosa nuorista kokivat, että heidän nykytilansa olisi ilman työpajaa huomattavasti heikompi ja ahdistuneempi. Osa kuitenkin kokivat, että työpaja ei vaikuta heidän nykytilaansa mitenkään.

Ahdistuneempi. Kotioloissa ei olisi tullut mieleen kaikki vaihtoehdot, mitkä ovat mahdollisia. Olisi, että pitäisi, pitäisi, pitäisi - - Täällä sen saa tehtyä ja siihen saa osaavaa apua.

Kolmannessa kysymyksessä nuoret pohtivat kuinka Nuorten Työpaja Signaali vaikuttaa heidän tulevaisuuteensa. Vastaukset olivat taas jaoteltu yhdestä viiteen, jossa yksi tarkoittaa erittäin huonosti ja viisi erittäin hyvin. Neljä nuorista oli sitä mieltä, että työpajalla on melko positiivinen vaikutus heidän tulevaisuuteensa. Loput vastaukset jakautuivat tasaisesti vaihtoehtoihin todella hyvin, erittäin huonosti ja ei hyvin, eikä huonosti.

On saanut ajatuksia mitä tulevaisuudessa voisi tehdä ja kokeilla.

En usko olevan muuta vaikutusta kun töiden aloitus. Pajan jälkeen on helpompaa, kun unirytmii on kohdallaan.

Viimeiseksi kysyimme, kuinka nuoret kokevat Nuorten Työpaja Signaalin auttavan/opastavan erilaisten elämänhallintataitojen kehityksessä.

Taulukossa 2 näkyy eri elämönhallintataitoja ja kuinka nuoret ovat vastanneet. Vastauksista ilmenee, että eniten nuoret kokevat Nuorten Työpaja Signaalin auttavan päivärytmin omaksumisessa, lisäävän tietoa erilaisista tukimahdollisuuksista sekä auttavan erilaisissa virastoissa asioimisessa. Nuoret vastasivat saaneensa keskimääräisen hyvin apua raha-asioiden hallinnan, työpaikkakäyttämisen, työelämän sääntöjen ja sosiaalisten suhteiden kanssa. Nuoret vastasivat saaneensa apua myös päihteiden käyttöön liittyviin asioihin, kuten myös omien kykyjensä tunnistamisen, omiin taitoihin luottamisen, sekä paineensietokyvyn ja stressinhallinnan kanssa.

	1 Erittäin huonosti	2 Melko huonosti	3 Ei hyvin eikä huonosti	4 Melko hyvin	5 Erittäin hyvin	Keskiarvo
Päivärytmin omaksuminen			2	3	4	4,2
Sosiaaliset suhteet			3	5	1	3,7
Raha-asioiden hallinta			1	8		3,8
Päihteiden käyttö			5	3	1	3,5
Paineensietokyky/ stressin hallinta		1	6	2		3,1
Omien kykyjen tunnistaminen		2	2	4	1	3,4
Omiin taitoihin luottaminen	1	1	2	5		3,2
Työpaikkakäyttäytyminen/ Työelämän säännöt		1	1	5	2	3,8
Tietoa erilaisista tukimahdollisuuksista			2	4	3	4,1
Erilaisissa virastoissa asiointi			1	5	3	4,2

Taulukko 2: Nuorten Työpaja Signaalin tuki nuorten elämönhallintataitojen kehityksessä

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön tavoitteena oli selvittää, minkälaiseksi nuoret kokivat työpajatoiminnan merkityksen heidän elämäänsä, ja miten työpaja auttaa heitä tulevaisuuden suunnittelussa. Tätä selvittääksemme teetimme nuorille kyselyn, jossa kartoitimme nuorten mielipiteitä, kuinka työpajatoiminta on auttanut heitä nykyhetkessä ja miten se mahdollisesti vaikuttaisi heidän tulevaisuuteensa.

Kyselyn vastauksissa näkyy yleisesti ottaen tyytyväisyys työpajan nykyiseen toimintaan ja nuoret pääsääntöisesti kokivat hyötyvänsä toimintaan osallistumisesta. Moni vastaajista olivat sitä mieltä, että ilman työpajatoimintaa, he viettäisivät aikaa kotona ilman järkevää tekemistä. Heidän mielestään työpajatoimintaan osallistuminen oli auttanut heitä löytämään kadotetun arkirytmän takaisin. Nuorisolain (1285/2016) §13 mukaan työpajatoiminnan tarkoituksena on parantaa nuoren elämänhallintataitoja, tukea hänen kasvuaan ja itsenäistymistään, sekä yhteiskuntaan osallistumistaan. Kyselyn vastauksista näkyy selkeästi, että Nuorten Työpaja Signaali pääsee lain vaatimiin tavoitteisiin.

Osallisuuden tukeminen nähdään yhtenä työpajatoiminnan keskeisimpänä tavoitteena. Osallisuus ei ole ominaisuus, jota joko on tai ei ole, vaan se on se prosessi, jossa nuorella on mahdollisuus kasvaa ryhmän jäseneksi. (Komonen 2014, 430.) Tämä tapahtuu esimerkiksi työpajatoiminnan kautta. Osallisuus koostuu monesta osasta ja eräs tapa tarkastella sitä on osallistumisena sosiaalisten yhteisöjen toimintaan (Komonen 2014, 431). Meidän haastattelemamme nuoret osallistuvat työpajan toimintaan ja he yhdessä ohjaajien kanssa muodostavat täten yhteisön. Kysyimme, että mitkä asiat innostavat tulemaan työpajalle ja vastauksissa näkyivät toiset nuoret, ohjaajat ja pajan tunnelma.

Työpajan nuoret arvioivat kyselyymme antamissaan vastauksissa, että ilman työpajaa heidän nykytilansa olisi ahdistavampi. He kokivat pajalta saavansa tarvittavaa ja osaavaa apua moniin asioihin, kuten arjenhallintaan, johon kuuluu esimerkiksi unirytmä, kelan hakemukset ja

työhön haku. Komosen (2014, 433) mukaan yhtenä työpajatoiminnan tavoitteena onkin kasvattaa nuoresta omaehtoinen, omasta elämästään vastuun ottava ja aktiivinen toimija.

Kyselymme tuloksia vertaillessamme opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintaviraston 2016 teettämään kyselyyn havaitsimme, sekä eroavaisuuksia, että yhdenmukaisuuksia. Tuloksista havaitsimme, että koko Suomen alueella valmentautujista suurin osa oli suorittanut peruskoulun ja toiseksi eniten oli 2.asteen suorittaneita, mutta Päijät-Hämeen alueella tilanne oli päinvastainen. Meidän kyselymme tulokset olivat pääsääntöisesti yhtenäiset maakunnan tilastojen kanssa. Yksi selittävä syy tähän ilmiöön voi olla jälleen kerran kunnan pienuus ja koulutustarjonnan suppeus. Harppaus voi olla monelle nuorelle pelottavan suuri, kun mieluisaa koulutusta täytyisi lähteä etsimään toiselta paikkakunnalta.

Valtaosa työpajalle tulleista nuorista olivat työvoimahallinnon ohjaamia sekä koko Suomen alueella, että Päijät-Hämeessä (Bamming 2017, 15-16). Kyselymme vastauksista havaitsimme nuorten tulevan työpajalle pääsääntöisesti etsivän nuorisotyöntekijän ohjaamana. Tästä on mahdollista päätellä, että Hartolan etsivä nuorisotyö toimii muuta maata aktiivisemmin tai sitten ilmiö voi selittyä nuorten suhteellisen pienellä määrällä ja sen myötä helpommalla saavutettavuudella, kun verrataan esimerkiksi Lahteen.

Valmennusjakson kesto vaihteli huomattavasti koko Suomen, Päijät-Hämeen ja meidän kyselyn tulosten välillä. Koko Suomessa yleisin kesto oli 3-6 kuukautta, joka oli sama Päijät-Hämeessä, Koko Suomessa toiseksi yleisin kesto oli alle kaksi kuukautta ja Päijät-Hämeessä yli 6 kuukautta mutta alle vuoden. (Bammingin 2017, 13-14.) Kyselymme tuloksissa on nähtävissä, että valtaosan nuorista ovat olleet pajalla yli kuukauden mutta alle kaksi kuukautta.

Yhteenvetona voi todeta ja tämän opinnäytetyön tuloksista on pääteltävissä, että työpajatoiminnalla on siellä käyvien nuorten elämään

suuri merkitys. Nuoret kokevat kyselymme vastausten perusteella pystyvänsä vaikuttamaan Nuorten Työpaja Signaalin toimintaan ja se on täten nuorten itsensä näköistä. Työpajalla heillä on mahdollisuus tavata toisia samassa tilanteessa olevia nuoria, harjoitella elämönhallintataitoja tai kenties päästä opiskelemaan. Emme voi mitenkään tietää, mitä näille nuorille kuuluisi tai minkälaista heidän elämänsä olisivat ilman Nuorten Työpaja Signaalia. Kyselymme perusteella voi kuitenkin päätellä, että työpajatoiminta on merkityksellistä ja sille on paikkansa nuorille suunnattujen palveluiden valikoimassa.

8 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kehittää Nuorten Työpajan Signaalin toimintaa entistä enemmän kävijöidensä näköiseksi, sekä mahdollistaa työpajan jatkuvuus tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tarkoituksena on antaa nuorille mahdollisuus nuorisolain (1285/2016) 24§ 2.momentissa mainittuun kuulemiseen ja vaikuttamiseen heihin liittyvissä asioissa. Nuoret olivat tyytyväisiä saamansa palvelun laatuun ja muutoksia ei juurikaan toivottu. He saivat mahdollisuudet tulla kuulluksi ja kyselyn vastauksista selvisi, että heillä on hyvät mahdollisuudet vaikuttaa työpajan toimintaan.

Kaikesta yrittämisestä huolimatta meille on itsellemme herännyt ajatuksia siitä, mitä olisimme voineet tehdä toisin. Esimerkkinä rakentamamme kysely. Kysyimme nuorilta mihin asioihin he olivat kokeneet saaneensa apua, kun paremmin olisimme voineet kysyä, mihin asioihin he olivat hakenneet apua ja miten he arvioivat niihin apua saaneensa. Tästä olisi selvinnyt helpommin ne asiat, joihin nuoret työpajalta hakevat apua. Näin olisimme saaneet tiedon nuorilta suoraan emmekä olisi joutuneet tulkitsemaan.

Toinen asia, jonka olisimme voineet tehdä toisin, on tiedonhaku. Aiheesta löytyy verrattain vähän tietoa, joten teoriapohjan rakentaminen oli haastavaa. Emme kuitenkaan turvautuneet oppilaitoksemme järjestämään tiedonhaun klinikkaan, vaan päätimme hoitaa tiedonhaun täysin omatoimisesti. Tässä piilee vaara, että oleellista tietoa on jäänyt meiltä huomaamatta. Koemme kuitenkin itsevarmuutta kokoamastamme tietoperustasta ja katsomme sen riittäväksi.

Tuloksia auki kirjoittaessamme koimme haastavaksi objektiivisena pysymisen. Tekijöiden omat mieliteet siitä onko työpajatoiminta tarpeellista vai ei vaikuttaa siihen, millaisia asioita tulosten esittelyssä halutaan nostaa esiin. Huomasimme tämän ilmiön myös monissa muissa tutkimuksissa, tutkimuksen rahoittaja ja tutkijan tausta voi helposti näkyä. Luotettavuuden

vuoksi olemme kuitenkin pyrkineet siirtää omat ennakkoajatuksemme ja mielipiteemme syrjään.

Jatkotutkimusmahdollisuuksina pohdimme omaa tutkimusta itse etsivästä nuorisotyöstä, kuinka se toimii ja millainen hyöty siitä on. Koska havaitsimme oman kyselymme tuloksissa, että aika moni hakeutuu nuorten työpajalla juuri etsivän nuorisotyön kautta, vaikka tämä ei ollut yhdenmukainen valtakunnallisen tutkimuksen kanssa.

Mielenkiintoisena tutkimuksena myös pidämme mahdollisuutta tutkia mitä nuorille tapahtuu työpajajakson jälkeen eli kuinka moni on työllistynyt tai saanut opiskelupaikan. Myös samantyyppisen kyselyn teettäminen niille nuorille, jotka ovat olleet työpajan asiakkaina, mutta eivät ole enää. Tästä kävisi ilmi heidän ajatuksiaan nuorten työpajasta ja siitä, kuinka hyödyllinen nuorten työpaja heidän mielestään on ollut heidän tulevaisuutta ajatellen.

LÄHTEET

Alatalo, J., Mähönen, E. & Räisänen, H. 2017. Nuorten ja nuorten aikuisten työelämä ja sen ulkopuolisuus. Työ- ja elinkeinoministeriö.

Saatavissa:

<https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79182/nuorten%20ty%C3%B6el%C3%A4m%C3%A4%20ja%20sen%20ulkopuolisuus%202017.pdf?sequence=1>

Bamming, T. 2017. Työpajatoiminta 2016 – Valtakunnallisen työpajakyselyn tulokset. Aluehallintovirasto. Saatavissa:

<http://www.avi.fi/documents/10191/8064383/Julkaisu-30-LSSAVI.pdf>

Heinonen, A & Kapanen, A. 2012. Tiedon merkitys nuorisoalan kehittämisessä. Söderlund, M. (toim.) Kehittyvä Nuorisotyö. Helsinki: Nuorisotutkimusverkosto. 64-77.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita.

Hämeenlinna: Kustannusosakeyhtiö Tammi

Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2008. Tilastolliset menetelmät. Helsinki: WSOY

Hämäläinen, T & Palo, S. 2014. Työpajapedagogiikka: Valmennuksen pedagogisia lähtökohtia työpajalla. Helsinki: Valtakunnallinen Työpajayhdistys 2014.

Jyväskylän yliopisto. 2010. Tutkimuksen toteuttaminen. Jyväskylän yliopisto. [viitattu 30.8.2018.] Saatavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/tutkimusprosessi/tutkimuksen-toteuttaminen#tutkimustulosten-luotettavuus>

Jyväskylän yliopisto. 2015. Laadullinen tutkimus. Jyväskylän yliopisto. [viitattu 4.4.2017] Saatavissa:

<https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus>

Kananen, J. 2015. Opinnäytetyön kirjoittajan opas: näin kirjoitan opinnäytetyön tai pro gradun alusta loppuun. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Kettu, T. 2018. Työtoiminnan ohjaaja. Nuorten Työpaja Signaali. Haastattelu. 4.9.2018.

Komonen, K. 2008. Nuorten työpajat kasvatuksellisia instituutioina. Itä-Suomen Yliopisto. Saatavissa:
<http://journal.fi/janus/article/view/50467/15260>

Komonen, K. 2014. Työpajatoiminta nuorisotyön työmuotona. Hoikkala, T. & Sell, A. (toim.) Nuorisotyötä on tehtävä – Menetelmien perustat, rajat ja mahdollisuudet. Helsinki: Hakapaino Oy. 429-445.

Kuure, T. 2015. Sosiaalisen vahvistamisen määrittely ja asema nuorten hyvinvoinnin palvelujärjestelmässä. Teoksessa Sosiaalinen vahvistaminen käsitteenä ja palveluina - Sosiaalisen vahvistamisen kehittämistoiminnan tuloksia. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry opetus- ja kulttuuriministeriön tuella. 6-62.

Laki julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta 916/2012. Annettu Helsingissä 28.12.2012.

Laki kuntouttavasta työtoiminnasta 189/2001. Annettu Helsingissä 2.3.2001.

Mattila, J. 2014. Herkkyys ja sosiaaliset pelot. Helsinki: Kirjapaja

Myllyniemi, S. (toim.) 2016. Arjen jäljillä - Nuorisobarometri. Saatavissa:
https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2016/01/Nuorisobarometri_2015_ISSUU.pdf

Notkola, V., Pitkänen S., Tuusa, M., Ala-Kauhaluoma, M., Harkko, J., Korkeamäki, J., Lehikoinen, T., Lehtoranta, P. & Puumalainen, J. 2013. Nuorten syrjäytyminen – Tietoa, toimintaa ja tuloksia? Eduskunnan tarkastusvaliokunta. Saatavissa:

https://www.eduskunta.fi/FI/tietoaeduskunnasta/julkaisut/Documents/trvj_1+2013.pdf

Nuorisolaki 1285/2016. Annettu Helsingissä 21.12.2016.

Nuorisotakuu. 2017. Työpajalla kiinni toimintaan. Opetus- ja kulttuuriministeriö. [Viitattu: 19.11.2017] Saatavissa: <http://nuorisotakuu.fi/nuorten-tyopajat>

Nuorten Työpaja Signaali. 2017. Hartolan Kunta. [Viitattu 4.4.2017] Saatavissa: <https://peda.net/hartolan-kunta/pal/kjn/nts>

Opetus ja kulttuuriministeriö 2018. Nuorten työpajat ja etsivä nuorisotyö. [Viitattu 14.8.2018]. Saatavissa: <https://minedu.fi/tyopajat-ja-etsiva-nuorisotyo>

Pajunen, K. 2018. Yksilö- ja työvalmentaja. Nuorten Työpaja Signaali. Haastattelu. 18.05.2018.

Ristolainen, H., Varjonen, S. & Vuori, J. 2013. Mitä Tiedämme politiikkatoimien vaikuttavuudesta lasten ja nuorten syrjäytymisen sekä hyvinvointierojen vähentämisessä. Valtioneuvoston kanslia. Saatavissa: http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79606/R0213_Mit%C3%A4%20tied%C3%A4mme%20politiikkatoimien%20vaikuttavuudesta.pdf

Sipilä, J. & Österbacka, E. 2013. Enemmän ongelmien ehkäisyä, vähemmän korjailua? – Perheitä ja lapsia tukevien palvelujen tuloksellisuus ja kustannusvaikuttavuus. Valtiovarainministeriö. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/236880520_Enemman_ongelmien_ehkaisya_vahemman_korjailua

Sutela, E. 2016. Nuorten siirtymät työmarkkinoille Suomessa. Työmarkkinauratyypit ja niihin vaikuttavat sosioekonomiset ja alueelliset tekijät Kansallinen syntymäkohortti 1987 -aineiston valossa. Pro Gradu-

tutkielma. Turun yliopisto, sosiaalitieteiden laitos/yhteiskuntatieteellinen tiedekunta.

Tiusanen, P. 2015. Valo-valmennus. Sosped säätiö. Saatavissa: <http://www.sosped.fi/mieletontavaloa/valo-valmennus/>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2014a. Nuorisotakuu. Työ- ja elinkeinoministeriö. [viitattu: 1.2.2017]. Saatavissa: <http://tepalvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/nuoret/nuorisotakuu/index.html>

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2014b. Kuntouttava työtoiminta – Kunta tukee työllistymistäsi. Työ- ja elinkeinoministeriö [Viitattu 19.11.2017]. Saatavissa: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/tyonhakijalle/tukea_tyollistymiseen/kuntouttava_tyotoiminta/index.html

Työ- ja elinkeinoministeriö. 2017. Työkokeilun käytännöt ja säädökset. Työ- ja elinkeinoministeriö. [Viitattu 19.11.2017]. Saatavissa: http://www.te-palvelut.fi/te/fi/erikoissivut/kaytannot_ja_saannokset/index.html

Valli, R. 2010. Kyselylomaketutkimus. Aaltola, J. & Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin I – Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Juva: PS-kustannus. 103-126.

Valtakunnallinen työpajayhdistys. 2017. Työpajatoiminta suomessa. Valtakunnallinen työpajayhdistys ry. [Viitattu: 19.11.2017] Saatavissa: <https://www.tpy.fi/tyopajatoiminta-suomessa/>

Vilen, A. 2018. Etsivän nuorisotyön käsikirja. Espoon nuorisopalvelut. [Viitattu 14.8.2018]. Saatavissa: <https://drive.google.com/file/d/1RbVzgOPJPqDq6fvuD4SNc6gyXwbKZOiY/view>

Vilkka, H. 2015. Tutki ja kehitä. Juva: PS-kustannus

Ristikari, T. 2012. Nuorten yhteiskuntatakuu – ilman työtä ja opiskelupaikkaa?. A-Klinikkasäätiö [Viitattu: 10.8.2018]. Saatavissa: <https://nuortenlinkki.fi/tietopiste/tietoartikkelit/koulutus-tyo-ja-raha/nuorten-yhteiskuntatakuu>

LIITTEET

Liite 1: Kyselyn saatekirje

Liite 2: Kysely

LIITE 1

HEI!

Hei! Opiskelemme Lahden Ammattikorkeakoulussa sosionomeiksi. Pyydämme teidän apuanne opintoihimme kuuluvaan opinnäytetyön suorittamiseen kyselyyn vastaamalla. Opinnäytetyömme tavoitteena on tuoda Nuorten Työpaja Signaalille kehitysideoita, joilla työpajasta saataisiin nuorten näköinen ja nuorten tarpeita vastaava sekä selvittää millainen merkitys nuorten työpajalla on teidän elämään.

Tarkoituksenamme on kerätä kyselyllä aineistoa, työ- ja yksilövalmentaja Kati Pajusen avustuksella, liittyen teidän näkemyksiinne ja mielipiteisiin Nuorten Työpaja Signaalista.

Opinnäytetyön tekijöinä sitoudumme noudattamaan voimassaolevia tutkimusaineiston säilyttämiseen ja tietosuojalainsäädäntöön liittyviä ohjeita. Kyselyyn osallistuvilla ei ole odotettavissa kielteisiä seuraamuksia osallistumisesta. Kyselyyn vastaaminen on täysin vapaaehtoista ja luottamuksellista. Kyselyyn antamanne vastaukset käsitellään täysin nimettöminä, eikä kenenkään vastaajan tiedot paljastu tuloksissa.

Uskomme, että tutkimuksemme tuo uusia näkökulmia Nuorten Työpajan toimintaan sekä toiminnan suunnitteluun.

Opinnäytetyö tullaan julkaisemaan Internetissä osoitteessa www.theseus.fi

Kiitämme yhteistyöstä ja annamme mielellämme lisätietoja!

Riikka Kemppe, Lahden Ammattikorkeakoulu, Opiskelija
Juho Kuosa, Lahden Ammattikorkeakoulu, Opiskelija

LIITE 2

VASTAUSOHJE

Kysely sisältää kolmea erilaista kysymystyyppiä, joita ovat avoimet, monivalinta- ja asteikkokysymykset. Avoimiin kysymyksiin vastataan lyhyesti omin sanoin. Monivalintakysymyksissä voit valita useammankin vaihtoehdon. Asteikkokysymyksissä on 1-5 asteikko, joista voit ympyröidä sopivimman vaihtoehdon. (1= Erittäin huonosti, 2=Melko huonosti, 3= Ei hyvin eikä huonosti, 4=Melko hyvin ja 5=Erittäin hyvin)

Esimerkkejä kysymystypeistä:

Asteikkokysymys:

Miten hyvin koet tämän kyselyn toimineen?

1   2   3   4   5

Kysymykseen vastataan ympyröimällä sopivin vaihtoehto.

Monivalintakysymys:

Mikä on lempivärisi?

- a. Punainen
- b. Sininen
- c. Vihreä
- d. Keltainen
- e. Muu, Mikä?

Kysymykseen vastataan ympyröimällä sopivin vaihtoehto. Voit vastata valitsemalla useammankin vaihtoehdon.

Avoin kysymys

Avoimia kysymyksiä ovat ne, joihin ei ole annettu valmiiksi vastausehtoja.

Esim. "Minkä ikäinen olet?" Kysymykseen vastataan omin sanoin.

Toivomme, että olette rehellisiä vastatessanne kyselyn kysymyksiin!

Taustakysymykset

Vastaa kysymyksiin ympyröimällä sopivin vaihtoehto,

1. Koulutustausta

- a. Peruskoulu
  - b. Ammattikoulu
  - c. Lukio
  - d. Muu, Mikä?
-

2. Millä statuksella olet nuorten työpajalla? (tähän voit kysyä apua)

- a. Työkokeilu
- b. Kuntouttava työtoiminta
- c. Työharjoittelu
- d. Muu, Mikä?

---

3. Mitä kautta hakeuduit Nuorten Työpaja Signaaliin?

- a. Te-toimisto
  - b. Etsivä nuorisotyöntekijä
  - c. Sosiaalitoimisto
  - d. Omatoimisesti
  - e. Muu, Mikä?
-

4. Kuinka kauan olet ollut Nuorten Työpaja Signaalin asiakas?

- a. alle 1 kuukautta
- b. 1-2 kuukautta
- c. 2-6 kuukautta
- d. 6 kuukautta - 1 vuosi
- e. 1vuosi – 2 vuotta
- f. yli 2 vuotta

I. Nuorten Työpaja Signaalin tuki nuorelle

1. Miten hyvin koet saavasi apua Nuorten Työpaja Signaalissa seuraaviin asioihin? (Vastaa ympyröimällä sopivin vaihtoehto, 1= Erittäin huonosti, 2=Melko huonosti, 3= Ei hyvin eikä huonosti, 4=Melko hyvin ja 5=Erittäin hyvin)

a. Työllistyminen

1   2   3   4   5

b. kouluun hakeminen

1   2   3   4   5

c. CV:n/työhakemuksen teko

1   2   3   4   5

d. Kelan hakemukset

1   2   3   4   5

e. Asuntoasiat

1   2   3   4   5

f. perhesuhteet

1   2   3   4   5

g. kaverisuhteet

1   2   3   4   5

h. Muu, mikä? _____

1   2   3   4   5

2. Koetko, että olisit saanut näihin asioihin yhtä hyvin tai paremmin apua muualta?

a. Kyllä, Mihin ja missä? _____

b. En

c. En osaa sanoa

3. Mihin muihin asioihin toivoisit saavan apua nuorten työpajalta?

II. Nuorten Työpaja Signaalin toiminta

1. Minkälaisissa sinuun liittyvissä asioissa koet Nuorten Työpaja Signaalin onnistuvan?

---

2. Mitkä asiat Nuorten Työpaja Signaali sinun tapauksessasi olisi voinut mielestänne toteuttaa toisin?

---

3. Kuinka mielestäsi pystyt vaikuttamaan Nuorten Työpaja Signaalin toimintaan? Voit halutessasi kommentoida millä tavoin, koet pystyväsi vaikuttamaan. (Vastaa ympyröimällä sopivin vaihtoehto, 1= Erittäin huonosti, 2=Melko huonosti, 3= Ei hyvin eikä huonosti, 4=Melko hyvin ja 5=Erittäin hyvin)

1   2   3   4   5

III. Nykyhetki ja tulevaisuus

1. Mitkä asiat innostavat tulemaan työpajalle?

- a. ohjaajat
- b. muut nuoret
- c. toiminta
- d. tunnelma
- e. korkeampi työmarkkinatuki
- f. Muu, mikä? _____

2. Arvioi millainen nykytilasi olisi ilman Nuorten Työpaja Signaalia?

---

3. Miten koet nuorten työpajan vaikuttavat tulevaisuuteesi? Voit kommentoida halutessasi omin sanoin. (Vastaa ympyröimällä sopivin vaihtoehto, 1= Erittäin huonosti, 2=Melko huonosti, 3= Ei hyvin eikä huonosti, 4=Melko hyvin ja 5=Erittäin hyvin)

1   2   3   4   5

---

4. Kuinka hyvin koet Nuorten Työpaja Signaalin auttavan/opastavan seuraavien elämänhallintataitojen kehityksessä. Voit kommentoida halutessasi omin sanoin. (Vastaa ympyröimällä sopivin vaihtoehto, 1= Erittäin huonosti, 2=Melko huonosti, 3= Ei hyvin eikä huonosti, 4=Melko hyvin ja 5=Erittäin hyvin)

- a. Päivärytmin omaksuminen
1	2	3	4	5
- b. sosiaaliset suhteet
1	2	3	4	5
- c. Raha-asioiden hallinta
1	2	3	4	5
- d. Päihteiden käyttö
1	2	3	4	5
- e. Paineensietokyky/Stressin hallinta
1	2	3	4	5
- f. Omien kykyjen tunnistaminen
1	2	3	4	5
- g. Omiin taitoihin luottaminen
1	2	3	4	5
- h. Työpaikkakäyttäytyminen/Työelämän säännöt
1	2	3	4	5
- i. Tietoa erilaisista tukimahdollisuuksista
1	2	3	4	5
- j. Erilaisissa virastoissa asiointi
1	2	3	4	5
